

Nationalbibliografien 2024 – rapportering fra DBC Digital

DBC udarbejder Dansk bogfortegnelse, Dansk billedfortegnelse, Dansk lydfortegnelse, Danske musikoptagelser, Dansk artikelindeks, Dansk anmeldelsesindeks og Danske musikanmeldelser.

Det samlede antal registreringer i 2024 i de nationalbibliografiske fortegnelser, der udarbejdes af DBC, ligger lidt under niveauet for 2023.

Registreringstiden opfylder for alle materialetyper kravet om en årlig gennemsnitlig registreringstid på max. 4 uger, som beskrevet i den nationalbibliografiske opgavebeskrivelse. Registreringstiden ligger på de fleste og største materialetyper mere end en uge under kravet.

Diverse nationalbibliografiske spørgsmål har været behandlet i NBU-regi. Herunder bl.a. håndteringen af AI-genereret indhold, hvor DBC oplyste, at man i de få tilfælde, dette overhovedet er oplyst, anfører AI-indhold i en note eller som ophav, hvis det umiddelbart er anført som sådan. Fx er ChatGPT tilføjet på enkelte artikler i nationalbibliografien som ophav, fordi ChatGPT fremgik som ophav. DBC foreslår en form for kodning for forskelligt AI-indhold - dog først fra danMARC3 - men det er vanskeligt om end ikke umuligt at gennemskue AI-genereret indhold, hvis det ikke direkte fremgår af materialet.

Bl.a. på baggrund af nye måder at opstille materialerne på i bibliotekerne kombineret med en eventuel ændret søgeadfærd mv. har det i NBU været drøftet, om det vil være rettidig omhu at vurdere, om der skulle være behov for justeringer i DK5. Et ønske der også blev fremsat af biblioteksrepræsentanter for år tilbage i forgængerer for Nationalbibliografisk Udvalg: Bibliografisk Råd. Foreløbig har Slots- og Kulturstyrelsen bedt DBC udarbejde en analyse heraf for de midler, der er aftalt til den slags opgaver indenfor den nationalbibliografiske ramme.

Dansk bogfortegnelse

Antallet af titler i 2024 ligger bemærkelsesværdigt tæt på antallet af titler i 2023 (65 flere i 2024). Også fordelingen mellem fysiske materialer og online samt de retrospektive titler er helt stabilt.

Optagelseskriterierne for sammensatte materialer indeholdende bøger og samlede udgivelser af flere bøger i fx æsker er justeret for at sikre, at materialer udgivet med henblik på læsetræning eller andre pædagogiske formål optages, uanset om de enkelte boglige dele tidligere har været udgivet og optaget separat i bogfortegnelsen.

I tallene for Dansk bogfortegnelse er inkluderet Grønlandsk bogfortegnelse. Lovgrundlaget herfor faldt på plads med virkning fra 1. marts 2024. Omfanget er i forhold til bogfortegnelsen som helhed begrænset, men der har været en stigning i antallet af fysiske udgivelser i 2024. Stigningen skyldes formentlig lukningen af huller i Grønlandsk bogfortegnelse fra de år, DBC ikke skulle varetage opgaven: I GBF 2024 er der ca. 70 titler udgivet i 2019 eller 2020.

Dansk billedfortegnelse

Der er sket et mindre fald i udgivelsen af fysiske film, hvilket må betragtes som forventeligt pga. stigende brug af streamingtjenester. Antallet af registrerede onlinefilm er stabilt.

Dansk lydfortegnelse

Antallet af fysiske lydbøger er faldet i 2024. Dette var forventeligt, dels grundet medieudviklingen dels grundet opstramningen af krav til, at registreringsgrundlaget skulle være et færdigproduceret eksemplar.

Lyd online er ligeledes faldet med ca. 25%. Dette kan skyldes, at lydbøger i stigende grad publiceres af streamingtjenester, der ikke er tilgængelige via biblioteker, og lydbøgerne derfor ikke optages i nationalbibliografien. (Dette er analogt med, at der ikke optages danske film, der alene kan tilgås på fx Netflix)

Danske musikoptagelser

Mængden af musikoptagelser har i 2024 været stigende, idet der er kommet flere fysiske udgivelser fra Det Kgl. Bibliotek til registrering.

Dansk artikelindeks, Dansk anmeldelsesindeks og Danske musikanmeldelser

I modsætning til de øvrige nationalbibliografiske fortegnelser er der her tale om selektive fortegnelser, hvor en række relevante årbøger, tidsskrifter og aviser er udvalgt af et rådgivende udvalg med repræsentanter fra bibliotekerne og indekseres.

Det samlede antal registreringer er stabilt sammenlignet med sidste år, ligesom fordelingen mellem fysiske og online udgivelser stort set er identisk med fordelingen de foregående år. Dog ses et fald i antallet af artikler både publiceret online og fysisk og et fald i antallet af anmeldelser.

Registreringstiden er faldet væsentligt sammenlignet med sidste år. Dertil kommer at halvdelen af samtlige registreringer er avisartikler, der registreres fra dag til dag. Dette efter ønske fra bibliotekerne om aktualitet på dette område. I beregningen af gennemsnitlig registreringstid indgår aviser ikke. Gennemsnitstiden er således ikke en gennemsnitstid for hele området, men alene for tidsskrifter og årbøger og ville derfor have været endnu lavere, hvis hele området indgik.